

«فرهیختگان» بررسی کرد؛ آیا دوره فتوحات امیر قلعه‌نویی تمام شده است؟

خلع درجه ژنرال!

محمد آقایی‌فرد
روزنامه‌نگار

ژنرال! این لقب پرافتخارترین مربی لیگ برتر فوتبال ایران است که این روزها زیر تیغ انتقادها قرار گرفته است. ۵ قهرمانی با استقلال (سه بار) و سپاهان (دو بار) در کنار ۵ عنوان نایب‌قهرمانی با تیم‌های استقلال، مس کرمان، سپاهان و تراکتورسازی (دو بار) نشان می‌دهد ژنرال اصول جنگیدن در فوتبال ایران را به خوبی می‌داند. البته تحلیل درست، این است که او اصول جنگیدن را می‌دانست و حالا آن را اندکی فراموش کرده است، زیرا در هفت فصل اخیر نتوانسته عناوین قابل‌توجهی را کسب کند و تیم‌هایش در رتبه‌های دوم تا ششم قرار گرفته‌اند، اما این به معنی افت نیست زیرا او دوباره روند امتیازگیری‌اش را افزایش داده است. ژنرال لیگ سیزدهم را با میانگین امتیاز ۱/۸ به پایان رساند. در لیگ چهاردهم هم او ۱/۵۶ امتیاز در بازی‌هایی که سرمربی استقلال بود، گرفت. در لیگ پانزدهم به تراکتور رفت و میانگین امتیاز ۱/۷ را از خود برجا گذاشت درحالی که در لیگ شانزدهم موفق شد با تراکتور ۱/۸۶ امتیاز در هر مسابقه کسب کند. لیگ هفدهم با میانگین ۱/۸۳ امتیاز برای قلعه‌نویی به پایان رسید و لیگ هجدهم نیز در سپاهان به امتیاز ۱/۹۳ در هر مسابقه رسید، درحالی که متوسط امتیاز برای تیم‌هایی که او به قهرمانی رسانده ۱/۹۷ بوده است(پرسپولیس درحال حاضر میانگین امتیاز خیره‌کننده ۲/۳ را در هر بازی به‌جا می‌گذارد) این یعنی ژنرال دوران افت را پشت سر گذاشته و مسیر جدیدی را آغاز کرده است. سوال مهم اینجاست؛ آیا عمر یکه‌تازی ژنرال به پایان رسیده است؟ آیا او تغییر کرده است؟

قلعه‌نویی: مقصر منم!

ژنرال در طول ۱۶ سالی که سرمربی تیم‌های لیگ برتری بوده همواره حاشیه‌هایی را با خود به همراه داشته است. حاشیه‌هایی که این روزها کمتر شده و او سعی می‌کند با مربیان یا کارشناسان دیگر درگیر نشود. شاید برای همین تغییر بزرگ هم باشد که قلعه‌نویی پس از شکست تیمش مقابل تراکتورسازی تبریز همه تقصیرها را گردن گرفت و اعلام کرد مقصر باخت شخص اوست. تیتز مصاحبه قلعه‌نویی پس از شکست مقابل تراکتور شاید در تاریخ ماندگار شود؛ «مقصر تمام اتفاقات من هستم، در سال‌های اخیر محمد مایلی‌کهن، ناصر حجازی، امیر حاج‌رضایی، امیر واعظ‌آشتیانی، جواد زرینچه، محمد نوازی، سیدمهدی رحمتی، علی فتح‌الله‌زاده، مجید جلالی، رضا عنایتی، صمد مفراوی، پرویز مظلومی، کارلوس کی‌روش، محمد حسین جعفری، عادل فردوسی‌پور، جواد نکونام، فرهاد مجیدی و مجتبی جباری ازجمله معروف‌ترین مخالفان امیر قلعه‌نویی بودند که در مقاطعی علیه او موضع گرفتند و البته واکنش طرف مقابل را هم گرفتند! قلعه‌نویی اما در فصل اخیر تقریبا هیچ درگیری فردی را تجربه نکرد و در عوض طی یکی دو سال گذشته بیشتر درگیر مسائل اجتماعی بود. حاشیه بزرگ او البته مربوط به بازی نکردن تیمش مقابل پرسپولیس است. اتفاقی که واکنش‌های بسیاری را در پی

داشت. سپاهان در انفعالی‌ترین حالت ممکن خود در طول فعالیتش در لیگ برتر قرار گرفته و مسئولان و مدیران باشگاه هرگز نتوانستند توجیه مناسب و قابل دفاعی از عملکردشان برای حاشیه به‌وجود آمده ارائه کنند. در پس این ماجرا اما کسی نپرسید نقش امیر چه بود؟ تنها خبری که بیرون آمد و کسی را هم خوشحال نکرد، استعفای مسعود تابش بود. مدیری که سال‌ها در این باشگاه فعالیت کرده و تصمیم‌گیرندگان این باشگاه در اقدامی قابل تامل بعد از حواشی رخ داده در بازی برگزار نشده با پرسپولیس، این مدیر باسابقه را مجبور به استعفا کردند. گفته می‌شود اختلافات قلعه‌نویی با باشگاه سپاهان از همانجا شروع شد و او همان روزی که برخی مسئولان باشگاه، پشتش را خالی کردند، تصمیم به قطع همکاری گرفت. حالا هواداران سپاهان از خود می‌پرسند بر سر ژنرال شجاعتی که وحید طالب‌لوی جویای نام را مقابل پرسپولیس به زمین فرستاد و به جوانگرایی شهره بود، چه بلایی آمده که بازی نکردن را به بازی کردن ترجیح می‌دهد.

۱۸ بازیکن گرفتند تا قهرمان شوند اما...

سپاهان امسال با قلعه‌نویی فرازوفرودهای بسیاری را تجربه کرده و پس از دیدار مقابل تراکتور به میانگین امتیاز ۱/۶۸ در ۲۵ بازی رسید. این بدترین میانگین امتیاز قلعه‌نویی در طول تاریخ رقابت‌های لیگ برتر است (منهای مس کرمان که از نیم‌فصل دوم به آن اضافه شد و تیم را خودش نیسته بود). سومین شکست فصل برای تیم قلعه‌نویی هم درحالی شکل گرفت که او تا دقیقه ۷۵ تصمیم گرفت سه مدافع خود را بیرون بکشد. این درحالی است که ژنرال همواره اعتقاد داشت تغییرات باید به‌صورت تدریجی و در همه خطوط انجام شود. قلعه‌نویی ظاهرا تغییر کرده و این تغییرات را می‌توانید به‌صورت محسوس احساس کنید. سپاهان یکی از تیم‌های پرهزینه امسال بود اما هرگز نتوانست در سه هفته پیاپی یک رتبه را در اختیار داشته باشد و مدام بین رتبه‌های اول تا سوم جابه‌جا می‌شد. این تیم پس از پرسپولیس و استقلال در رتبه سوم بیشترین تفاضل گل لیگ هم قرار دارد، اما کارشناسان معتقدند پاداش هزینه‌های میلیاردری سپاهان برای جذب بازیکنان مدنظر قلعه‌نویی، این رتبه نیست و تیم او باید امتیازات بیشتری را کسب می‌کرد. از آنجا که مبالغ قرارداد در لیگ فوتبال ایران معمولا به‌صورت محرمانه هستند نمی‌توان به‌صورت دقیق گفت که تیم او بیش از سایر تیم‌ها هزینه کرده یا خیر، اما جذب بازیکنان متعدد نشان می‌دهد بدون شک این تیم حوالی ۱۰۰ میلیارد تومان هزینه کرده تا عنوان قهرمانی را کسب کند.

قلعه‌نویی که معمولا به ثبات اعتقاد داشت و استقلال را با یک برنامه سه‌ساله قهرمان لیگ کرد، در فصل اخیر ۱۸ بازیکن را به خدمت گرفته است. گئورگ گولسیانی، محمد طیبی، مهدی رحیمی، شایان صلح، مهدی ترکمان، داوود رجبی، مرتضی منصوری، امید نورافکن، حامد بحیرایی، علیرضا نقی‌زاده، محمد زینعلی، سروش رفیعی، محمد محبی، رضا دهقانی، ابوالفضل عکاشه، محمدرضا حسینی، رضا میرزایی و محسن القسانی بازیکنانی بودند که امسال به تیم پرستاره سال گذشته سپاهان اضافه شدند، اما نتوانستند نتایج مدنظر مدیران سپاهان را به‌دست بیاورند تا شایعاتی درباره احتمال جدایی قلعه‌نویی از تیمی

که همواره به آن احترام می‌گذاشت و ازجمله تیم‌های اصول‌مند می‌دانست، قوت بگیرد. حالا قلعه‌نویی محتاج حمایت رفقاییش شده، شاید به همین دلیل هم باشد که سخنگوی سپاهان روز گذشته به حمایت از او پرداخت و از هواداران خواست صبوری پیشه کنند. او به‌خوبی می‌داند خط قرمز ژنرال، هواداران هستند و با اولین شعارها علیه خودش، می‌رود و تیم دیگری را بنا می‌کند. می‌گویند مقصد بعدی ژنرال به احتمال زیاد استقلال است، جایی که آخرین بار با رتبه ششمی از آن خداحافظی کرد. البته گفته می‌شود مدیران مس هم به قلعه‌نویی اعلام کرده‌اند که به کرمان بازگردد تا با هزینه‌های هنگفت، دوباره تیمی شایسته را(درصورت قطعی شدن صعود به لیگ برتر) روانه مسابقات کند. هرچه که باشد به‌نظر می‌رسد عمر مربیگری قلعه‌نویی در سپاهان به پایان رسیده و او به جدایی، نزدیک‌تر از ابقاست.

آلترناتیوهای قدرتمندتر از ژنرال

می‌گویند قلعه‌نویی بدش نمی‌آید به استقلال برگردد و دوباره نتایج درخشان بگیرد اما در این راه رقبای سرسختی دارد. فرهاد مجیدی که البته اندکی از محبوبیتش را به واسطه نتایج ضعیفش در استقلال از دست داده همچنان بخش زیادی از سکوها را در اختیار دارد. جواد نکونام در فولاد به‌صورت تدریجی و در همه خطوط انجام شد. قلعه‌نویی ظاهرا در تیم محبوبش را هم امتحان کند. استراماچونی در آخرین گفت‌وگوی خود اعلام کرده دوست دارد یک روز دوباره به استقلال بازگردد و پرویز مظلومی، علیرضا منصوریان، صمد مفراوی و مهدی پاشازاده هم از گزینه‌های دیگر سرمربیگری در استقلال هستند که به‌صورت پیش‌فرض همواره گزینه آلترناتیو محسوب می‌شوند. این یعنی کار ژنرال برای بازگشت به تیم استقلال سخت شده و نتایج هم توجیهی برای بازگشت او محسوب نمی‌شود. عمر یکه‌تازی ژنرال به پایان رسیده؟ جواب می‌تواند مثبت باشد. او حالا رقبای سرسختی دارد که ممکن است یک روز لقبش را هم بگیرند.

افت درجه

اطرافیان قلعه‌نویی می‌گویند او می‌خواست سرمربی تیم ملی شود اما وقتی اسکوچیچ منتخب فدراسیون شد، انگیزه‌هایش را از دست داد و حالا نیاز به یک استراحت چند ماهه دارد تا دوباره در کنار زمین، هدایت‌هایش را آغاز کند. فعلا ژنرال افت درجه داشته و باید به خود بیاید تا دوباره به روزهای اوج بازگردد. تقریبا در سال‌های اخیر همیشه همه منتظر فصل بعدی بودند تا دوباره قلعه‌نویی را در نقش یک مربی فاتح ببینند. شاید این فصل بعدی هیچ‌وقت از راه نرسد. شاید هم همه معادلات را به‌هم بزنند. باید پذیرفت که او پتانسیل هر دو اتفاق را دارد.

«به برخی آمارهای خوب جام نمی‌دهند دوستان» و... بوده‌ایم که به‌خوبی نشان می‌دهد قلعه‌نویی از حمایت رسانه‌ای در اصفهان برخوردار نیست. با این حال واکنش مدیران باشگاه به این اتفاقات فعلا حمایت تلویحی از کار فنی است. سخنگوی سپاهان در همین زمینه تأکید کرد که این تیم پیش از این به‌خاطر برخی تصمیم‌گیری‌های احساسی دچار مشکل شده و بهتر است کسی از باشگاه توقع گرفتن تصمیم عجولانه نداشته باشد. این یعنی اینکه احتمالا قلعه‌نویی فصل را با سپاهان تمام می‌کند، اما شانس چندان‌نی برای ادامه کار در فصل بعد نخواهد داشت.

قلعه‌نویی نه، ابزارهایش بازنشسته شده‌اند

برای سپاهان و یا در گذشته برای تراکتور بازی کرده و می‌کند. البته در کنار کیانی، محمد کریمی هم دو سه سالی می‌شود که در این پست کلیدی برای تیم قلعه‌نویی به میدان می‌رود.

از سوی دیگر تیم‌های قلعه‌نویی تنها تیمی هستند که در سرتاسر لیگ هیچ وقت خط پایانی دفاعی‌اش یعنی پاشنه دفاع تیم‌هایش دو دفاع نشده و سه دفاعه می‌شوند یعنی اگر امروز سپاهان از یک سمت نفوذ می‌کند در سمت دیگر سه دفاع باقی می‌ماند و در واقع الان حدود ۱۰ سال می‌شود که تیم‌های قلعه‌نویی سه دفاع یک‌طرفه بازی می‌کنند و آدم‌هایش از یک طرف نفوذ می‌کنند. این سه خصوصیت بارز تیم‌های امیرقلعه‌نویی به‌شمار می‌روند هرچند یک شاخصه دیگر هم تیم‌های او دارند که آن هم به استفاده از تاکتیک‌های ثابت است که به‌نوعی استراتژیک تاکتیکال محسوب می‌شوند، مربوط می‌شود. تیم‌های قلعه‌نویی روی ضربات اوت‌دستی، کاشته‌ها و کرنرها به‌شدت کار می‌کنند و بیش از ۳۰ تا ۴۰ درصد از گل‌های این تیم‌ها نیز از همین طریق به ثمر می‌رسد. او در هر تیمی که بوده از استقلال و تراکتور گرفته تا ذوب‌آهن و سپاهان همین اتفاق برای تیم‌هایش افتاده و این روال همچنان ادامه دارد و چون تیم‌هایش سانت فرورارد قبلند هم دارد این تکنیک معمولا جواب هم می‌دهد. پس اگر اسم قلعه‌نویی را کنار بگذاریم برای تیم‌هایش با چهار

حملات ادامه‌دار روزنامه‌های اصفهان علیه قلعه‌نویی

سپاهان: احساسی و عجولانه تصمیم نمی‌گیریم

تقریبا بعد از ماجرای بازی نکردن سپاهان مقابل پرسپولیس بود که روزنامه‌های چاپ اصفهان موضع گیری علیه امیر قلعه‌نویی را شروع کردند. آن زمان تلاش می‌شد به‌طور غیرمستقیم به سرمربی سپاهان کنایه زده شود، اما در ادامه و بعد از کسب چند نتیجه ضعیف موضع‌گیری‌ها علنی شد و این روند ادامه دارد. در روزهای گذشته شاهد انتشار تیتراهایی نظیر «فاصله اجتماعی با صدر را بیش از حد حفظ کردید»، «قلعه‌نویی باز هم امتیازهای مهمی را از دست داد»، «هورا این بار مساوی نکردیم (بعد از باخت به تراکتور)»، «قلعه‌نویی می‌گوید بدشانس است اما اتفاقا شانس آوردی که شهرخودرو در آخرین ثانیه‌ها گل خورد!»، «حیف از سپاهانی که صدنشین بود»،

یادداشت

جلال فرارپور
کارشناس فوتبال

شخصا اعتقادی به این موضوع ندارم که امیر قلعه‌نویی به دوران افول رسیده است چون سن این مربی هنوز به دوران افول نرسیده است که بگویم خلایقیت یا ذهنیت او تغییر کرده است، اما خصوصیات روحی و روانی هر انسانی با بالا رفتن سنش تغییر می‌کند و امیر هم از این قاعده مستثنی نیست و با بالا رفتن سنش محتاط‌تر و استراتژیک‌تر شده است و می‌توان این واژه‌ها را درخصوص قلعه‌نویی به کار برد، اما اینکه دورانش به پایان رسیده باشد این طور نیست و نمی‌توان چنین تفکری داشت. شاید مدیران عامل خیلی تمایلی به استفاده از مربیان که پا به سن گذاشته‌اند، نداشته باشند اما واقعیت این است که به‌جز یکی دو مربی که هنوز در این عرصه فعالیت می‌کنند سایر مربی‌های ما هیچ کدام به دوران افول نرسیده‌اند البته کافی است به آن یکی دو مربی هم که نمی‌خواهم به اسم آنها اشاره کنم، تیمی ندهند تا آنها هم از این عرصه خارج شوند. هرچند آنها هم از طریق فاکتورهای دیگر هنوز مشغول هستند. با این حال به‌نظر نمی‌رسد که قلعه‌نویی در جمع این دسته از مربیان باشد هرچند نتیجه نگرفتن او طی چند فصل اخیر می‌تواند به‌خاطر عوامل دیگری باشد که در ادامه به آنها اشاره می‌کنم.

اگر بخواهیم مشخصا درباره سبک امیر قلعه‌نویی صحبت کنیم، از زمانی که او کارش را آغاز کرده نوع تفکراتش از یک الگوی مشخص تبعیت کرده

مقوله مواجه هستیم؛ اول سانت فرورارد قبلند، دوم با ضد فوتبال در میانه زمین، سوم با دفاع سه نفره از یک طرف نفوذ و چهارم با تاکتیک‌های ثابت مثل ضربات کاشته و اوت‌دستی و کرنرها و وقتی که چنین شاخصه‌هایی به‌صورت ثابت و آن هم با مهره‌های ثابت که طی چندین بازی و یا چند فصل و چند سال تکرار می‌شود. به‌طور مثال بازیکنی مثل کیانی یا کریمی چند سال می‌توانند با آن یکنواختی مقابل حمله حریفان مقاومت کنند یا بازیکنی مثل کی‌روش استنلی تا چند وقت می‌تواند مدافعان‌مان را سورپرایز کند و مدافعان ما تا چند فصل از طریق این بازیکن سرشان کلاه می‌رود؟ هر شاخصه و فاکتور و تاکتیک عمری دارد و نمی‌شود هر فصل از یک سری تاکتیک‌های مشخص و ثابت استفاده کرد. بالاخره تیم‌های دیگر هم سرمربی و آنالیزور دارند.

بنابراین متقدم اگر قلعه‌نویی دوباره این پست‌ها را نواند کند دوباره دوران نتیجه‌گیری‌اش آغاز می‌شود چون در واقع این نفرات او هستند که در این پست‌ها فرسوده می‌شوند چون او آدم‌ها را خیلی نگه می‌دارد. به‌طور مثال وقتی یک هافبک خوب پیدا می‌کند طی چندین سال و در تیم‌های مختلف آنها را با خودش می‌برد. الان مهدی کیانی تا چه زمانی می‌تواند جلوی حمله حریفان را بگیرد؟ اگر قلعه‌نویی یک مهدی کیانی دیگر پیدا کرده و آن پست را نواند کند، سپاهان هم نوانم شود. پس به جای اینکه بگویم قلعه‌نویی به مرز بازنشستگی نزدیک شده باید این طور عنوان کنیم که ابزارش درحال کهنه شدن و بازنشسته شدن است. در استقلال هم وقتی که عنایتی و اکبرپور افت کردند روند نتیجه‌گیری استقلال متوقف شد و الان هم در سپاهان اوضاع به همین منوال است.